

HIZLI VE ANLAYARAK OKUMAYI NASIL GERÇEKLEŞTİREBİLİRİZ?

Bir resme, bir karikatüre bakarız ama bir yazıyı okuruz. Aslında ikisi arasında bir fark yoktur. Gözümüz şekilleri görür, beyin de değerlendirir. Ancak okumayı öğrenmeye başladığımızdan beri edindiğimiz ve hemen herkeste bulunduğu için farkına varamadığımız bazı alışkanlıklar nedeni ile okuma hızımız, insanın sahip olduğu kapasiteye göre hayli yavaştır. İnsanlar sadece göz ve beyin arasında olması gereken okuma işleminin arasına bazı lüzumsuz alışkanlıklar katarlar. Kimi duyulacak şekilde (özellikle çocuklar) sesli okur, kiminin okurken dudakları kıpırdar, kimileri ise yazıyı içinden kelime kelime okur. Bütün bu alışkanlıklar okuma süresince ekstra bir güç sarf ettirdiğinden okurken çabucak yorulmaya da sebep olurlar. Hâlbuki okuma sırasında ağız, dil, dudak, damak ve gırtlak gibi organların çalışmalarına hiç gerek yoktur. Yavaş okumamızın birinci nedeni gözümüzün görme alanını iyi kullanmamamız yani okurken her kelimeye tek tek bakmamızdır. Bu şekilde normal bir satır okumak için gözümüzü 8-12 kere hareket ettirmemiz gerekir. Hâlbuki gözümüzün bir bakışında birden fazla kelimeyi görebildiğimizden aynı uzunluktaki bir kelimeyi 2-3 göz hareketi ile okumamız mümkündür. Okumamızı yavaşlatan en önemli psikolojik etken ise hızlı okursak anlayamayacağımızı zannetmemizdir. Etrafındakilerden sürekli 'tane tane oku' veya 'yüksek sesle oku' direktiflerini alan bir çocuğun bu alışkanlığı zamanla kökleşmiş hale gelir.

Hızlı okumanın Püf noktaları

1. Görsel algılama kapasitesini yükseltmek:

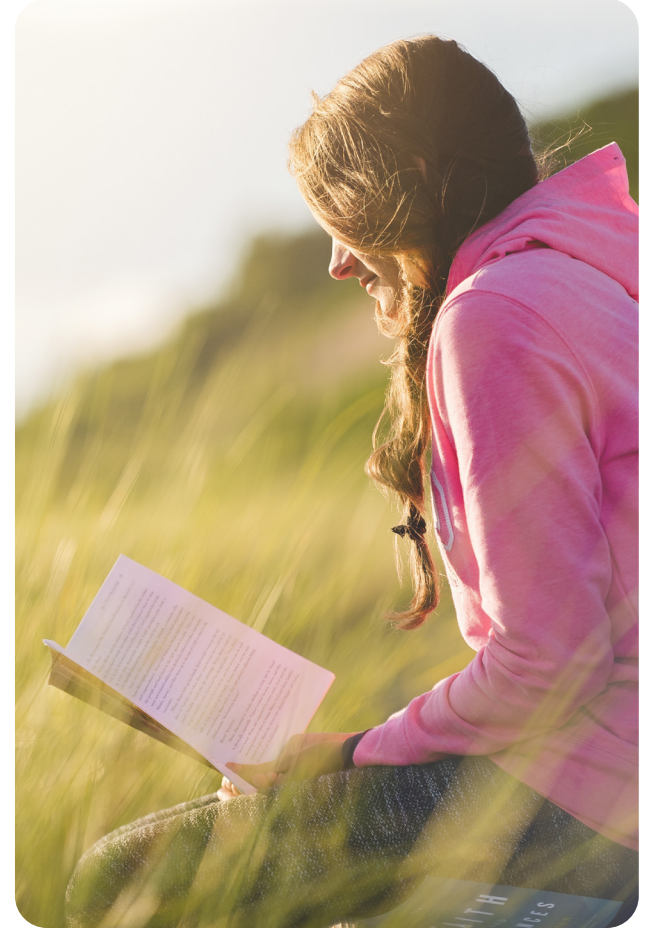
Kelime çalışmaları yaparak kelimeleri daha hızlı tanımaya çalışınız. Bir A4 kâğıdında 2 harfli, 3 harfli, 4 harfli, 5 harfli, 6 harfli, 7 harfli kelimeleri alt alta ve yan yana yazınız ardından gözlerinizi bu kelimeler üzerinde hızlıca gezdirerek kelimeleri okumaya ve anlamını düşünmeye çalışınız.

10 saniyede ne kadar çok kelime hatırladığınıza bakınız ve bu rakamı sürekli geliştirmeye çalışınız.

2. Kelime hazinesini geliştirmek:

Ne kadar çok kelime bilerseniz o kadar çok hızlı okursunuz. Bilmediğiniz kelimeler bildiğiniz kelimelerin en az 3 katı kadar vaktinizi alır.

Dilimize yerleşmiş yabancı kelimelerin Türkçe karşılıklarını yani anlamlarını mutlaka öğreniniz.

Hızlı okuma teknikleri ise paragraf okumak, sütun okumak, çapraz okumak gibi çeşitlidir. Bunların içinde anlama bakımından sütun okuma en etkin olanıdır. Bu teknikte 3-4 kelimelik dar bir sütunu okuyorsanız, sütunun ortasından bir doğru boyunca sözleri aşağıya doğru kaydırmak yeterlidir. Devamlı bir çalışma sonunda sütunu tamamıyla anladığınızı göreceksiniz. Daha geniş sütunlarda da yine aynı şekilde ancak her satırda kelimeleri birer atlayarak yani 4-5 kelimelik bir satırda ikinci ve dördüncü kelimeleri okuyarak sütunu taramak yeterli olmaktadır. Gözler diğer kelimelerin resimlerini çekecek ve beyne iletceklerdir. Kişisel yetenekten ziyade, hızlı okuma tekniği ile okumak, konsantrasyonun yanında kültüre ve sürekli egzersiz yapmaya da bağlıdır. Tüm bu koşulları sağlayanlar rahatlıkla dakikada 600 -800 kelime okuma seviyesine çıkabilmektedirler. Hızlı okumaya engel olan faktörler arasında okurken edindiğiniz bazı zayıf okuma alışkanlıkları bulunmaktadır, bu alışkanlıkları bırakmak okuma hızınızı artıracaktır.

Okuma hızını düşüren bazı alışkanlıklar veya davranışlar şekildedir;

- Okurken daha iyi anlayayım diye başa dönüyorsanız,
- Cümleleri değil de kelimeleri takip ediyorsanız,
- Ana düşünceyi yakalayayım derken yan düşünceleri kaçıırıyorsanız,
- Okuduğunuz metnin ne anlatmaya çalıştığını okuma sonuna bırakıyorsanız,
- Dikkatiniz sürekli dağılıyorsa,
- Konsantre olmakta güçlük çekiyorsanız,
- Sürekli kısa metinlere yöneliyorsanız,

Okuma hızınız oldukça yavaş ve verimsiz demektir. Bu davranışlara, bazı hızlı okuma teknikleri ile son vermeniz sizin için faydalı olacaktır.

3. Eski alışkanlıklardan kurtulmak: Dışından okuma, bekleme, başa alma gibi davranışlardan uzak durup daha hızlı okumak için gayret etmeli gözü ileriye okumak için zorlamalısınız.

4. Konsantrasyon: Ne iş yapıyorsanız onunla ilgilenmelisiniz. Kitap okurken çöp kamyonunu, yarın yapacaklarınızı, duvardaki resmi düşünmek sizi yavaşlatır. Kitap okurken sadece kitap okuyun.

5. Gözle okuma: İçten okuma ya da dıştan okuma ikisi de yavaşlatıcıdır. Kitaplar içten ya da dıştan okunmaz sadece gözler okur. Okuma organımız ağız değil gözdür. O yüzden doğru organınızı kullanmalısınız. Okuduğunuzda metni anlamadım deyip asla başa dönmemelisiniz.

6. 5N 1K Tekniği: Okuma hızını arttırmanın başka bir yolu da metne kim, ne, nasıl, ne zaman, niçin, nerede gibi soruları sormanızdır. Kısacası metinde bu soruların cevaplarını bulmanızdır.

7. Göz atma Tekniği: Bu teknikte metine başlamadan önce tüm sayfalara göz atılır. Başlıklar, ana başlıklar, paragraf başları ve sonları okunur. Elde edilenler, zihinde birleştirilmeye çalışılır. Önemli kelimelere önemli yargılara bakılır, ana fikri beyan eden cümleler bulunmaya çalışılır.

8. Bol bol kitap okumak: Aslında en büyük etken bol bol kitap okumaktır kitap okudukça doğal olarak görme alanınız genişler, kelime hazineniz artar, geçişleri, deyimleri atasözlerini daha okumadan kafanızda tamamlarsınız. Cümlelerin gelişinden hangi noktaya varacağını tahmin edersiniz. Bizi makinelerden ayıran şey de tam olarak budur. Tamamlama, eksiltme, inisiyatif kullanma gelecek hakkında karar verebilme, öngörü yürütme...

9. Kendine Güven: Hızlı okumak istiyorsanız kendinize güvenmelisiniz. Okuduğunuzu unutmak ya da anlamamak kaygısı ile metnin başına dönmemelisiniz. Kendinize bir hedef ve amaç belirleyip o çizgide azimle hareket etmelisiniz.

